

Hyvinvointialueille siirtyvien tietoaineistojen hallinnan suunnittelu ja ohjaus -projekti

Marita Vallenius

31.5.2022

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Projektin lähtökohtia

- Hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa 1.1.2023, siirretään niille tietoaaineistoja kunnilta, pelastuslaitoksilta, erityishuoltoapiirien kuntayhtymiltä, sairaanhoitopiireiltä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymiltä.
- Tietoaaineistojen siirtymisenkin näkökulmasta uudistus on poikkeuksellisen suuri:
 - **Analogisia sosiaali- ja terveydenhuollon tietoaaineistoja** on kunnallisten sote-toimijoiden hallussa arviolta yli 400 hyllykilometriä, joista suuri osa tullaan siirtämään hyvinvointialueille. Vertailulukuna Kansallisarkiston analogisessa muodossa oleva kokonaisaineistomäärä on hieman yli 200 hyllykilometriä.
 - **Digitaalisia tietoaaineistoja** on siirtymässä sadoista ellei jopa tuhansista eri järjestelmistä hyvinvointialueille.

Projektin organisointi

- Projektin ohjauksesta ja rahoituksesta vastaa sosiaali- ja terveysministeriö.
- Projektin toteuttaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 1.1.2022-30.6.2023.
- Projektiryhmän muodostavat projektipäällikkö ja projektisuunnittelija. THL:n asiantuntijat osallistuvat projektityöhön.
- Projekti toteutetaan yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön, valtiovarainministeriön, sisäministeriön, Kansallisarkiston ja Kuntaliiton kanssa. Näiden organisaatioiden edustajat muodostavat taustaryhmän, joka ohjaa projektin toimintaa.

Projektin tuotokset

1. Periaatteet ja linjaukset analogisten ja digitaalisten tietoaineistojen siirroille hyvinvointialueille
2. Ohjeet aineistosiirroista, arkistojen kunnostamisesta ja päättämisestä sekä arkistoluetteloihin ja tietojärjestelmiin tehtävistä merkinnöistä ja muutoksista
3. Yleiset ohjeet säilytys- ja tietopalveluvastuiden määrittelystä
4. Tarvittaessa esitys organisaatioiden tarvitsemasta muutostuesta
5. Esitys tietoaineistojen käsittelyyn liittyvän ohjauksen ja neuvonnan organisoinnista pidemmällä aikavälillä ja mahdollisista jatkotoimenpiteistä (esim. aineistojen digitointi)

Mitä projektissa ohjeistetaan?

- Ensisijaisesti tuotetaan yhteistä kansallisen tason ohjeistusta tietoaaineistojen siirroista yhteistyössä kohdeorganisaatioiden kanssa.
- Organisaatioiden valmiudet voivat olla hyvin vaihtelevat, ja tällä voi olla merkittävä vaikutus työmäärään. Organisaatiokohtaisen neuvonnan mahdollisuudet projektissa ovat kuitenkin rajalliset.
- Ohjeistuksen kohteena ovat myös tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot, mutta tietojärjestelmäratkaisut tai järjestelmien tekninen toteutus eivät sisälly tähän projektiin.
- Hyvinvointialueiden tulevan asiakirjahallinnon suunnittelu ei myöskään sisälly projektiin.

Mitä tarkoittaa tietoaineistojen siirtäminen hyvinvointialueille?

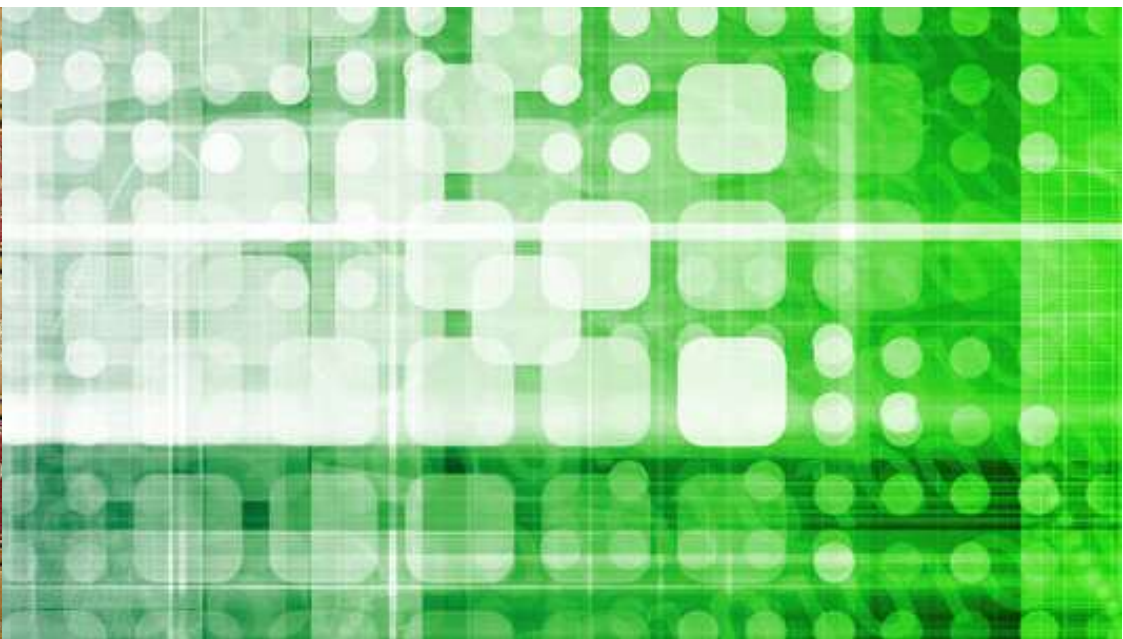
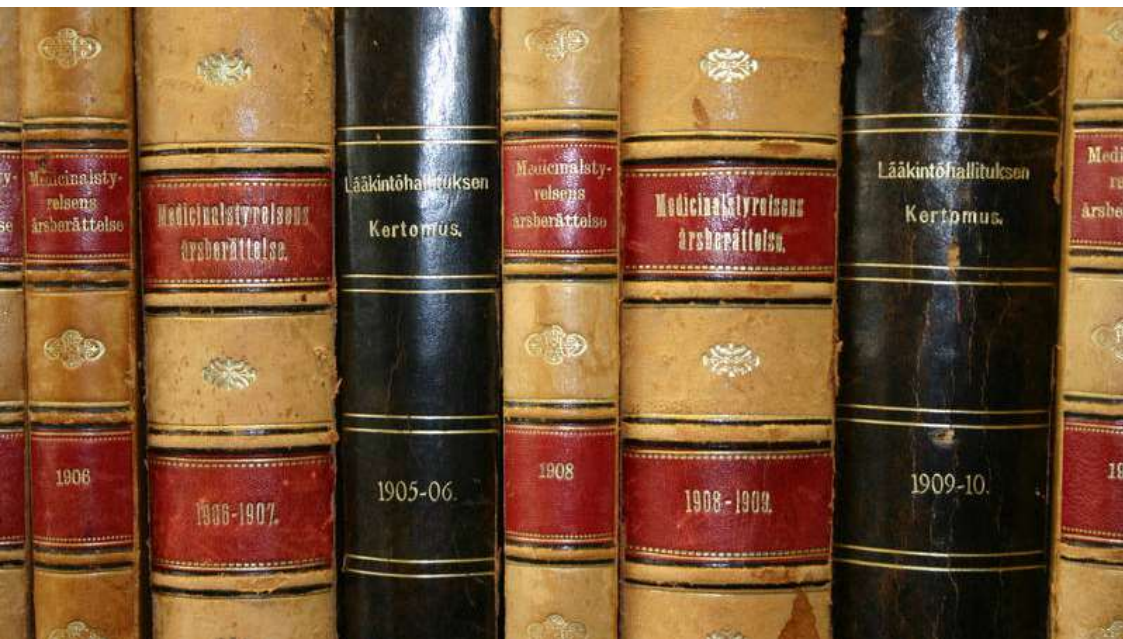
- Tietoaineistojen siirtäminen tarkoittaa aineiston rekisterinpitäjän ja omistajan muuttumista.
- Hyvinvointialueille siirrettävät asiakirjat eivät välttämättä ainakaan alkuvaiheessa siirry fyysisesti. Tietoaineistojen säilytyspaikka sovitaan tapauskohtaisesti hyvinvointialueen ja aineistoja luovuttavan organisaation kanssa. Pidemmällä aikavälillä on selkeintä siirtää tietoaineistot hyvinvointialueen tietojärjestelmiin ja arkistotiloihin.
- Tietoaineistojen rekisterinpitäjä pitää olla selvillä ainakin tietopalvelun, aineiston hallinnoinnin ja säilytys- ym. kustannusten jakamisen vuoksi.

Ajankohtaista projektissa

- HVA-verkostossa 31 jäsentä, kaikista HVA:sta yhtä lukuun ottamatta.
 - HVA-verkosto kokoontunut aloituskokousten jälkeen 6 kertaa -> Työstetty siirtojen rajoituksia.
 - Verkosto viestitellyt/keskustellut myös hieman esim. asiakirjahallinnon kysymyksistä, joita itse projektissa ei ohjeisteta.
- Kuntaryhmä, jossa edustus kuudesta kunnasta (Turku, Tampere, Kuopio, Mikkeli, Salo ja Heinola)
 - Myös kuntaryhmän kanssa työstetty siirtorajauksia.

Siirto-ohjeistuksen antotapa

- Siirto-ohjeistus annetaan vaiheittain, että se saataisiin mahdollisimman pian organisaatioiden käyttöön:
 - Rajaukset aineistosiirroille 7/2022
 - Tarkempi ohjeistus 9-12/2022.
- Siirtorajausten alkuosa kommenttikierroksella 16.-27.5.
- Siirtorajausten loppuosa kommenttikierroksella 14.-27.6.
- Kommentoimaan pääsee täältä:
<https://thl.fi/fi/web/tiedonhallinta-sosiaali-ja-terveysalalla/ajankohtaista/lausuntokierroksella>.

Projektissa havaittuja haasteita

Tietoaineistosiirtojen toteuttamisen aikataulut

2022

- Analogisten ja digitaalisten tietojen kartoittaminen
- Resurssien kartoitus ja varaaminen työhön
- Jatkossa kunnalle ja hyvinvointialueelle kuuluvien tietoaineistojen tunnistaminen pääpiirteittäin
- Suunnitelma aineistojen kunnostamiselle, jakamiselle ja mahdollisille siirroille -> Toiminnan jatkuvuuden turvaaminen (priorisointi)
- Tietopalvelukäytänteiden suunnittelu ja sopiminen
- **Kuinka paljon käytännön toimenpiteitä ehditään tehdä vuonna 2022?** -> tehtävien vastuista sopiminen jatkossa

2023 ->

- Arkistojen kunnostaminen, jakaminen, luetteloiden päivittäminen (resurssit, vastuut ja asiantuntemus?)
- Digitaalisten tietoaineistojen siirtäminen (resurssit, vastuut ja asiantuntemus?)
- Analogisten tietoaineistojen siirtäminen (resurssit, vastuut ja asiantuntemus?)
- Tietopalvelukäytänteiden vakiinnuttaminen
- Arkistovastaavien kouluttaminen sekä arkistoasioista ja tietopalvelusta tiedottaminen kuntiin (jatkuva tehtävä, jos HVA:en tietoaineistoja jää kuntiin)

Kunnan päätöksenteon siirtäminen HVA:elle

- Esimerkkinä kuntien sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöjaoston tiedot (koskee myös muita tietoaaineistoja):
 - Sote-uudistuksen voimaanpanolain perusteella siirtymässä HVA:ille
 - Tiedot pitkältä ajalta analogisia, usein pöytäkirjat ovat sidoksissa. Uusimmat tiedot kunnan asiantuntijajärjestelmässä.
 - Ovat osa kunnan päätöksentekoa = kuuluvat kunnan arkistoon. 1900-luvulla pöytäkirjoissa myös muita asioita, esim. henkilöstön rekrytointia (= osa kunnan arkistoa).
 - Miten analoginen tai digitaalinen tieto siirretään HVA:ille sidoksista tai asiantuntijajärjestelmistä? Jos tieto kopioidaan HVA:ille, kunnalle jää alkuperäinen tieto, vaikka kunta ei ole tiedon rekisterinpitäjä. -> Tietosuoja? Tiedon todistusvoimaisuus, proveniensi?
 - Voiko HVA olla joidenkin kunnan AKJ:ssä ja päätössidoksissa olevien tietojen rekisterinpitäjä -> Miten aineistot tunnistetaan, erotetaan? Miten tietojen hallinta/tietopalvelu hoidetaan?

Kiitos!

hvatietoaineistot@thl.fi